

Vänsterpartiet

Sakfrågor A-Ö

Politiska frågor från A-Ö

A-kassan/Arbetslöshetsförsäkringen

Ett av Vänsterpartiets viktigaste mål är full sysselsättning. Vi vill att alla som kan ska arbeta. Men vem som helst kan bli arbetslös. Då tjänar vi alla på att vi gemensamt har skyddsnät som ger oss hyggliga levnadsvillkor. Arbetslöshetsförsäkringen är en försäkring som var och en själv har betalat in och som ska kunna användas den dagen vi förlorar jobbet. Alla ska kunna lita på att arbetslöshetsförsäkringen erbjuder rimliga villkor för inkomstrygghet om man blir av med sitt jobb.

Vi vill bland annat höja den lägsta dagpenningen till 410 kronor, den högsta dagpenningen till 960 kronor och ersättningsnivån till 80 procent för hela ersättningsperioden samt för tid med aktivitetsstöd. Vi vill också ta bort 75-dagarsbegränsningen för deltidstämpling. En annan viktig förändring vi vill göra är att ge fler rätt till ersättning genom att förändra villkoren så att alla som varit arbetssökande i minst tre månader ska ha rätt till grundbeloppet.

Regeringen Reinfeldt har sänkt ersättningarna för arbetslösa och sjuka i ett försök att straffa ut dem i arbete. Det har inte lyckats. Arbetslösheten har ökat och många fastnar i långvarig fattigdom, om de inte kan leva på anhöriga. Regeringens arbetsmarknadspolitik fungerar dåligt och låser in folk i meningslösa och passiviserande åtgärder istället för erbjuda utbildning eller andra insatser som verkligen leder till jobb.

AbortRätten till säker abort är lagfäst i Sverige, men långt ifrån en självklarhet. Tvärtom ifrågasätts denna rättighet ständigt av reaktionära krafter. Runt om i världen skärps abortlagstiftningen. Vänsterpartiet motsätter sig varje inskränkning i aborträtten och menar att Sverige aktivt måste arbeta för flickors och kvinnors rätt till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i hela världen.

Fri abort är en förutsättning för att alla barn som föds ska vara välkomna men är också en hälsofråga för kvinnan, både fysiskt och psykiskt. Det är kvinnans rättighet och kvinnan som själv måste avgöra om och när hon vill ha barn.

Afghanistan

Vänsterpartiet menar att Afghanistan har större behov av vårdpersonal och lärare än av soldater. Därför vill vi omedelbart dra hem de svenska trupperna och istället öka biståndet till Afghanistan.

Efter drygt tio år med utländsk militär närvaro i Afghanistan kan vi konstatera att den USA-ledda insatsen är ett fiasko. Sveriges deltagande har kostat åtskilliga liv och mer än 10 miljarder kronor, utan några varaktiga resultat. Afghanistans historia visar att det inte finns någon militär lösning på landets problem. Utländsk militär närvaro har gång på gång fördjupat och förstärkt landets konflikter. Ett snabbt beslut om att ta hem de svenska trupperna skulle hjälpa till att ersätta omvärldens ensidiga militära fokus med ett ökat civilt stöd och bidrag till politiska lösningar.

Alkohol

Vänsterpartiet vill sänka alkoholkonsumtionen med hjälp av en restriktiv alkoholpolitik. Tillgången ska kontrolleras med alkoholskatter, försäljningsmonopol (Systembolaget), sänkta införselkvoter från andra EU-länder och förbud mot alkoholreklam. För att förebygga missbruk är det viktigt med en välfärdspolitik som gör att alla har rätt till ekonomisk och social trygghet. Men det behövs också särskilt

alkoholförebyggande arbete och bra behandling och vård för personer med missbruks- och beroendeproblem.

Alkoholkonsumtionen måste minska eftersom den leder till ohälsa och sociala problem. Många fastnar också i missbruk och beroende, långt fler än de som man vanligtvis ser som missbrukare. Detta är självklart inte bra för dessa människor, men det kostar också samhället mycket pengar.

Anställningstrygghet

Vi vill stärka rätten till fast anställning. Ingen ska behöva jobba år ut och år in som timvikarie, extraanställd eller med kontrakt på några månader i taget som kanske inte förlängs.

Självklart måste arbetsgivare kunna anställa vikarier och tillfällig personal som täcker upp i kortare perioder när den fasta personalen inte räcker till. Men många arbetsgivare utnyttjar tillfälliga anställningar för att ha en flexibel personalstyrka. Istället för att anställa så många som verkligen behövs, har de en lista på personer som rings in dag för dag. Det kan vara timvikarier eller bemanningsanställda. Andra sätter i system att erbjuda den ena tillfälliga anställningen efter den andra utan att erbjuda fast jobb.

Det är stressande och otryggt att jobba på sådana villkor. Den egna ekonomin blir osäker och det är svårt att planera sitt liv. Det är lätt att hamna vid sidan av på arbetsplatsen, och svårt att hävda sina rättigheter. Därför är rätten till fast anställning viktig för alla som jobbar.

Vänsterpartiet föreslår bland annat:

- Ett tak för hur länge man kan vara tillfälligt anställd, så att fler får möjlighet till ett fast jobb. Taket ska vara på 24 månader.
- Att fast anställning ska vara norm på arbetsmarknaden, det vill säga att det måste finnas särskilda skäl till att anställa någon på ett tillfälligt kontrakt
- Skärpt lagstiftning vid inhyrning från bemanningsföretag

Apoteket

Avregleringen av apotekssystemet har inneburit sämre tillgång till läkemedel, högre priser, ökad stress och sämre kompetensutveckling för personalen samt ökade risker för konsumenter och patienter. Vi är också på väg mot en monopolsituation där några få stora vinstdrivande apotekskedjor lägger under sig hela apoteksmarknaden.

Ingen ska behöva vänta mer än 24 timmar på att få de läkemedel man behöver. Det ska ställas krav att alla apotek ska kunna erbjuda snabb leverans av läkemedel och det ska införas ett nationellt söksystem så att alla apotek kan informera om på vilket apotek rätt läkemedel finns. Staten ska återta ansvaret för all upphandling av läkemedel och läkemedelsdistributionen till öppenvårdsapotek så att priserna på läkemedel kan pressas och tillgängligheten kan säkras. Vi vill också införa ett bättre glesbygdstöd och permanenta systemet med apoteksombud för att säkra tillgången till läkemedel i hela landet. Apoteket AB ska kunna växa och etablera nya apotek samt få ett tydligare samhällsuppdrag. Det ska införas tillståndsplikt för försäljning av receptfria läkemedel i vanliga butiker och staten ska överta ansvaret för kontroll av försäljning av receptfria läkemedel.

För en god och säker vård ska alla ha rätt till den medicin de behöver och få information om hur medicinen ska användas på rätt sätt. Läkemedel ska vara tillgängligt i hela landet och ska ha ett så lågt pris som möjligt.

Arbetskraftsinvandring

Vi tycker att arbetskraftsinvandring är bra och viktigt men att alldeles för många som arbetskraftsinvandrar till vårt land utnyttjas av sin arbetsgivare. För att motverka det vill vi att arbetsgivaren ska vara skyldig att bifoga ett bindande anställningsavtal till en ansökan om arbetstillstånd.

Då slipper vi situationer där människor luras hit under falska förutsättningar och tvingas arbeta med dåliga löner och oacceptabla villkor. Det ska bli möjligt för facken att agera om avtalsbrott sker. Efterkontroller bör göras i ett samarbete mellan myndigheter och fack så att villkoren efterlevs. Arbetstagare som träder fram och berättar om missförhållanden hos arbetsgivaren ska få stanna i Sverige tillståndstiden ut. Det skulle göra att arbetstagare vågar berätta om missförhållanden utan att själva straffas. Arbetsgivare som utnyttjar papperslösa ska göras skadeståndsskyldiga. De nuvarande sanktionerna står inte alls i proportion till de vinster som arbetsgivare kan göra genom att systematiskt utnyttja papperslös arbetskraft.

Arbetslösheten

Vi vill ta vara på alla människors vilja och förmåga till arbete. Regeringens politik har lett till en växande arbetslöshet, ett samhällsmislyckande och ett stort slöseri med mänskliga resurser. Det behövs både en politik för fler jobb och förbättrade insatser för dem som är långtidsarbetslösa.

Arbetsförmedlingen har under regeringen Reinfeldtledning fungerat allt sämre. Tid och resurser har dels gått åt till att upphandla och kontrollera jobbcoacher och andra privata aktörer vars resultat varit minst sagt varierande. Dels har arbetsförmedlarna tvingats lägga ständigt mer tid på administration och kontroller av de arbetssökande. Resultatet är att de arbetssökande fått allt mindre stöd och sämre tillgång till fungerande insatser för att kunna hitta ett varaktigt jobb.

Vänsterpartiet vill:

- Ge Arbetsförmedlingens personal mer fria händer att erbjuda de insatser som passar bäst för varje individ. Idag är de låsta vid de tidsbundna så kallade garantiprogrammen.
- Utöka antalet platser i arbetsmarknadsutbildning kraftigt och utöka möjligheten för Arbetsförmedlingen att anvisa sökande till andra utbildningsformer. Det råder brist på arbetskraft med rätt kompetens i många yrken.
- Minska byråkratin genom att lägga ner systemet med privata jobbcoacher och ta bort aktivitetsrapporterna.
- Ge Arbetsförmedlingen ett tydligare uppdrag att samverka med arbetsgivare, fack och kommuner för att hitta lokala lösningar på arbetslösheten.
- Slopas den förnedrande åtgärden FAS 3 och erbjud långtidsarbetslösa utbildning eller subventionerade jobb som ger kompetens och erfarenhet som efterfrågas av arbetsgivare.
- Införa bättre åtgärder för personer med funktionsnedsättningar. För att minska arbetslösheten i stort i gruppen är det viktigt att hela arbetslivet blir mer tillgängligt för alla och att otillgänglighet klassas som diskriminering. Men vilka extra åtgärder som behövs från samhällets sida är väldigt olika. För någon är snabbare tillgång till ett hjälpmedel det enda som behövs. Där har vi förslag för att göra detta enklare. För andra handlar det om särskilda anställningar där staten betalar en del av lönen. Där vill vi höja taket för bidraget så att det kan användas för att ge fler jobb.

Barn och ungas rättigheter

Barns rättigheter i samhället måste stärkas. Vänsterpartiet anser att barnkonventionen ska inlemmas i svensk lag. Om barnkonventionen gällde som svensk lag skulle barns rättigheter och ställning stärkas generellt och särskilt inom rättsväsendet. Barnkonventionen skulle då automatiskt bli direkt tillämplig hos svenska domstolar och myndigheter. En lagstiftning skulle tydligt visa att barn har rättigheter som myndigheter är skyldiga att ta på allvar.

Barnkonventionen erbjuder inte bara skydd utan möjliggör även barns aktiva deltagande. Barns rätt att komma till tals skulle därför stärkas med konventionen som lag. I Sverige finns

det flera fall där barn inte har fått komma till tals i vårdnadstvister, i utredningar inom socialtjänsten eller i asylprocessen.

För att barnkonventionen ska få fullt genomslag i Sverige krävs inte bara lagstiftning utan även utbildning av dem som fattar beslut som på något sätt rör ett barn, till exempel socialarbetare, jurister, skol- och sjukvårdspersonal. För att omsätta barnkonventionens innehåll till praktisk handling krävs att varje verksamhet som berör barn utvecklar metoder och program för att bedöma vad som är barnets bästa.

Barnbidrag

Vi vill ha ett generellt barnbidrag för alla. Barnbidraget infördes i syfte att öka barnafödandet, utjämna levnadsstandarden mellan barnlösa och barnrika hushåll samt för att minska antalet barn som levde i fattigdom.

Vi vill inte ha något fattigvårdstänkande i socialförsäkringssystemet. Ingen ska behöva ansöka om barnbidrag. En inkomstprövning av barnbidragen kan leda till sämre ekonomi för vissa som har andra bidrag, till exempel bostadsbidrag, som då minskas på grund av att barnbidraget höjer inkomsten.

Barnfattigdom

Lösningen på problemet med den ökande barnfattigdomen är satsningar på arbete, rätt till arbete på heltid, bättre arbetslöshetsförsäkring, sjukförsäkring, föräldraförsäkring och rätt till barnomsorg även på obekvämt arbetstid. Det skulle minska fattigdomen bland vuxna och därmed fattigdomen bland barn. Det behövs också satsningar på ekonomiskt utsatta barnfamiljer, som höjt försörjningsstöd, höjt underhållsstöd, avgiftsfria läkemedel för barn och förbud mot avgifter i skolan.

En ekonomiskt trygg barndom ger fler valmöjligheter. Det ger också förutsättningar att leva samma liv och göra samma saker som sina kompisar. Genom att förbättra ekonomin för de barn som har det sämst ställt minskar risken för att de drabbas av social utsatthet senare i livet.

För att motverka barnfattigdomen behövs också särskilda satsningar och åtgärder riktade mot ensamstående föräldrar för att förbättra deras ekonomi och ge dem bättre förutsättningar att kombinera föräldraskap och yrkesliv (*se Ensamstående föräldrar*).

Bemanningsföretag

Vänsterpartiet vill skärpa lagstiftningen vid inhyrning från bemanningsföretag. Bland annat vill vi förbjuda inhyrning av personal för att täcka permanenta personalbehov och när det finns tidigare anställda som har företrädesrätt till återanställning. Egentligen vill vi att inhyrning av personal ska vara förbjuden, något som dock kräver att EU ändrar sina regler.

Sverige har idag regler som gynnar arbetsgivaren och missgynnar arbetstagaren när det gäller möjligheten att anlita bemanningsföretag för inhyrning av arbetskraft. Den inhyrda personalen har dåliga löner, känner sig ofta stressad och utanför den sociala samvaron på arbetsplatsen och får inte ta del av utbildning och andra utvecklingsinsatser i lika hög grad. Man känner lägre grad av inflytande och är i vissa branscher mer olycksdrabbad.

Vänsterpartiet menar att arbetsgivare i första hand måste se till att ha en tillräcklig bemanning för att kunna hantera variationer i produktionstakten och täcka upp för sjukdomsfall och ledigheter. Så ser det inte ut idag, utan i allt högre utsträckning används bemanningsföretag för att täcka personalbehov som är permanenta. Hot om att ersätta fast anställd personal med inhyrd arbetskraft har också kommit att bli ett maktmedel i arbetsgivarnas händer.

Betyg

Vänsterpartiet är emot den typ av betyg som finns idag, där elever rangordnas. Vi vill att betyg ska införas först i årskurs 9 och då ska det handla om ett intyg och omdöme som en elev får med sig när man slutar. Där ska framgå att eleven har genomgått utbildningen och fått de kunskaper och färdigheter som eleven har rätt till.

Ett flertal granskningar har visat att det nuvarande betygssystemet med graderade betyg inte är helt rättvist. Betygssättningen skiljer sig mellan olika skolor. Skolor ger ibland för höga betyg för att locka till sig fler elever.

Biologisk mångfald

Vänsterpartiet föreslår åtgärder för att våra näringar som skogsbruk, jordbruk, gruvnäring och fiske ska bedrivas utan att den biologiska mångfalden utarmas. Vi vill införa skatter som minskar användningen av bekämpningsmedel och konstgödsel i jordbruket. För att stärka ett hållbart skogsbruk föreslår vi avgift på avverkningar och förbud mot bottenrålning. Miljöbalken och minerallagstiftningen bör skärpas och anslagen för att skydda värdefulla naturområden öka för att vi ska uppfylla internationella förpliktelser för den biologiska mångfalden.

Vår välfärd är helt beroende av tjänster från naturen i form av mat, råvaror och rent vatten. Naturresurserna måste därför brukas så att ekosystemen inte försvagas och biologiska mångfalden bevaras. Då säkras även förutsättningarna för att på lång sikt nyttja resurser och producera varor. Sverige riskerar i nuläget att inte nå 14 av våra 16 nationella miljömål till 2020, varav flera av dessa kräver åtgärder som stärker den biologiska mångfalden. Sverige har dessutom i Nagoyaöverenskommelsen (2010) förbundit sig att genomföra en räddningsplan för att bromsa utarmningen av biologisk mångfald och att till 2020 se till att jord-, vatten- och skogsbruk bedrivs hållbart.

Bistånd

Biståndet är långt ifrån den enda vägen för att utrota fattigdomen i världen, men det är en viktig komponent. Därför vill Vänsterpartiet att minst en procent av BNI ska gå till bistånd. Vänsterpartiet vill att biståndet ska fokusera på att bekämpa fattigdom. För oss är det centralt att det är de som känner fattigdomen och orättvisorna i sin vardag som ska sätta dagordningen för biståndet. Vi ser att de svenska folkrörelserna spelar en viktig roll i biståndet och vill att Sverige särskilt satsar på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Vi har även föreslagit ett nytt klimatbistånd, som ska ligga utanför enprocentsmålet.

Vi sätter aldrig utsatta grupper mot varandra. Att arbetslösa och sjuka i Sverige har det svårt löser vi inte genom att begränsa biståndet, utan genom att föra en annan ekonomisk politik. Det handlar inte om antingen bistånd eller satsningar på skola, äldreomsorg och sjukvård. Vi vill sluta sänka skatterna och gynna de rika, då kan vi både utveckla välfärden i Sverige och fullfölja våra internationella åtaganden om att utrota fattigdomen i världen. Därför protesterar Vänsterpartiet när regeringen tar pengar från biståndet för att finansiera flyktingmottagandet i Sverige.

Bostäder

Vänsterpartiet vill bygga bort bostadsbristen, och störst är bristen på hyresrätter. Unga människor är värda att kunna flytta hemifrån och påbörja sina vuxenliv. Det är också viktigt att det finns möjlighet att flytta dit det finns jobb och utbildningsplatser.

Vänsterpartiet menar att politiken kan och bör ta ett aktivt ansvar för att komma till rätta med bostadsbristen. Vi föreslår därför att det införs ett statligt investeringsstöd för byggande av miljövänliga hyresrätter med rimliga hyror. Med vårt förslag möjliggörs för en fördubbling av antalet nyproduktion hyresrätter jämfört med idag, samtidigt som det skapar arbetstillfällen.

Även dagens bostadsbestånd måste rustas upp och energieffektiviseras. Det skall finnas kommunala bostadsförmedlingar så att man kan få en bostad utan att ha speciella kontakter.

Brott och straff

Vänsterpartiet tycker att det talas för mycket om strafflängder och hårdare straff. Vi vill istället angripa kriminalitetens orsaker och fokusera på det brottsförebyggande arbetet. Vänsterpartiet anser därför att förståelse, kunskap och relevant vård och behandling är en mer framgångsrik väg än att generellt införa hårdare straff.

När brottsligheten redan är ett faktum måste samhället dock sätta gränser i form av straff. Det är också viktigt att brottsoffret får det stöd som krävs (*se Brottsförebyggande*). Huvudsyftet måste då alltid vara att återföra brottslingen till samhället och ett liv i frihet. Längden på straffen avskräcker i väldigt liten utsträckning människor från att begå brott. Det är dessutom dyrt att ha någon i fängelse.

Brottsförebyggande

Vänsterpartiet vill stärka de lokala brottsförebyggande rådens arbete genom ökat ekonomiskt stöd och förbättrade villkor, då de är mycket viktiga för att förebygga brott.

Polisen är en annan viktig del i det brottsförebyggande arbetet. Antalet poliser spelar roll, men det behöver också uppmärksammas hur poliserna arbetar och vilka arbetsuppgifter som är prioriterade. Vänsterpartiet anser att det brottsförebyggande arbetet är ett långsiktigt arbete som kräver en helhetssyn. Grundförutsättningen för att kunna förebygga brott är att det finns en god välfungerande omsorg och skola samt tillgång till arbete och bostäder. Även människors tillgång till kultur, idrott och meningsfull fritidssysselsättning är en viktig faktor.

Brottsoffer

Vänsterpartiet vill stärka arbetet för att främja brottsoffers rättigheter, intressen och behov. Vi kräver att rutinerna vid förordnande av målsägandebiträden förbättras, dels så att den som har rätt till ett målsägandebiträde verkligen får ett, dels att biträdet kommer in i ett tidigare skede i utredningen. Vi vill förbättra villkoren för brottsofferjourer och ge kvinno- och tjejjourer ett stabilt ekonomiskt grundstöd. Vi vill även att det ska utredas hur kommunerna, som är de som enligt socialtjänstlagen har det huvudsakliga ansvaret för brottsutsatta, uppfyller sina skyldigheter och att det tas fram förslag på förbättringar.

Målsägandebiträdet, det vill säga brottsoffrets juridiska ombud i rätten, ska ta till vara brottsoffrets intressen i målet samt lämna stöd och hjälp till brottsoffret. Därför är det viktigt att rutinerna fungerar och att biträdet kommer in tidigt i processen, då tillgången till ett målsägandebiträde är en statistisk säkerställd framgångsfaktor vid exempelvis våldtäkt. Ett bra omhändertagande för dem som utsätts för brott kan vara avgörande för den brottsutsattas möjlighet att klara sin situation både på kort och på lång sikt. Brottsofferjourerna och kvinnojourerna har en mycket viktig roll och måste ges ett långsiktigt och kontinuerligt stöd. Trots att företrädare för polis, socialtjänst och sjukvård själva anser att de lokala kvinnojourerna ger ett mer heltäckande stöd till utsatta kvinnor än vad de själva kan erbjuda existerar jourerna fortfarande under svåra förhållanden med en finansiering som är både osäker och bristfällig.

Den arabiska våren

Vänsterpartiet välkomnade de breda och folkliga protester som bröt ut runt om i Nordafrika och Mellanöstern i början av 2011. Vi har stött de legitima kraven på demokratisering, social rättvisa och respekt för de mänskliga rättigheterna och aktivt stött regionens demokratiska vänsterkrafter.

Protesterna har visat att regionens auktoritära regimer saknat folkligt stöd, men har också synliggjort omvärldens dubbelmoral mot regionen. Samtidigt som EU talat om mänskliga

rättigheter har man haft ett långtgående samarbete med regionens diktaturer, inte minst när det kommer till arbetet med att bygga högre murar runt unionen. Det gäller även Sverige, som under de senaste åren genomfört en omfattande vapenexport till regionen. Denna politik behöver omprövas. Sveriges och EU:s politik mot regionen måste ta sin utgångspunkt i arbetet för demokrati, mänskliga rättigheter, social rättvisa och jämställdhet mellan män och kvinnor.

Djurskydd

Vänsterpartiet arbetar för att stärka djurskyddet och respekten för djur som kända individer. Vi vill därför införa en myndighet och en djuretisk ombudsman för detta arbete i all verksamhet som omfattar djur. Djurskyddslagen måste stärkas så att fler djur inom animalieproduktionen får möjlighet till utevistelse och naturligt beteende. För att åtgärda missförhållanden föreslår vi ökade och förbättrade djurskyddskontroller. Vi vill att en handlingsplan tas fram för att antalet djur som används i djurförsök ska minska. Vänsterpartiet verkar även för att djurtransporterna ska bli färre, bättre och kortare genom ökade kontroller och stöd för produktionsformer utan transporter.

Djurskyddet har försämrats under den borgerliga regeringen som lagt ned Djurskyddsmyndigheten, stoppat förslag om förbud mot pälsdjursuppfödning och försvagat djurskyddskontrollen. Under motsvarande tid har vid flertal tillfällen vanvård konstaterats för djur inom livsmedelsindustrin, både vid uppfödning och vid transporter. Därför behövs ökade resurser för kontroller och stöd för ökad småskalighet med lokal livsmedelsförädling. Detta i kombination med handlingsplan för minskad köttkonsumtion leder till förbättrade förhållanden för våra djur.

Dödsstraff

Vänsterpartiet är starkt emot dödsstraffet och verkar för att det ska avskaffas i alla länder. Dödsstraffet är inte värdigt ett demokratiskt samhälle och har ingen plats i ett humant rättssystem. Det bygger på ett primitivt hämndtänkande och har dessutom inte någon särskilt avskräckande effekt som leder till minskad brottslighet.

Ekologisk produktion

Vänsterpartiet vill införa tydliga mål och nya stöd för ökad ekologisk konsumtion och produktion. För att öka takten för ett hållbart jordbruk vill vi att Sverige antar ett mål som innebär att minst 30 procent av den svenska jordbruksmarken ska vara ekologiskt odlad år 2020, det vill säga ungefär dubbelt så mycket som idag. Vi vill också ha ett mål om att hälften av maten som konsumeras i offentlig sektor ska vara ekologisk till år 2020. Med vår satsning "Sverige – det hållbara matlandet" vill vi öka stödet för ekologisk odling och till kommuners och landstings konsumtion av ekologiska livsmedel.

Energi

Vänsterpartiets mål är omställning till ett samhälle med 100 procent förnybar energiförsörjning. Genom att satsa på sol-, vind-, bio- och geoenergi skapar vi ett ekologiskt hållbart samhälle. På köpet får vi nya gröna jobb.

Det kostar att satsa på utveckling, marknadsintroduktion och utbyggnad av förnybar elproduktion. Men alternativet, att göra ingenting, är dyrare. De svenska kärnkraftverken närmar sig pensionsåldern. Ifall vi inte satsar ordentligt på förnybar energi nu kommer vi i framtiden få betala med elbrist och stigande elpriser. Genom att redan idag satsa på förnybar el kan vi också hålla nere kostnaderna för klimatförändringarna. Det är att ta ansvar för kommande generationer.

Ensamstående föräldrar

Vi vill stärka ekonomin för ensamstående föräldrar genom bättre ekonomiskt stöd och bättre möjligheter att arbeta.

Vi vill höja underhållsstödet med 400 kronor för barn under 13 år och med 600 för dem som är 13–19 år eftersom tonårsbarn medför högre kostnader. Vi föreslår också att grundnivån i föräldraförsäkringen höjs till 250 kronor per dag.

Barnomsorg på obekvämt arbetstid, rätt till heltid och barnomsorgsstöd i hemmet när barnen är sjuka är åtgärder som vi vill genomföra för att ensamstående föräldrar ska få bättre förutsättningar att kombinera föräldraskap och yrkesliv.

Ensamstående har sämre ekonomi än sammanboende och sämst är den för ensamstående med barn. Vart femte barn i Sverige är enligt SCB folkbokfört med en ensamstående förälder. En majoritet, 76 procent, av de ensamstående föräldrarna är kvinnor. Sysselsättningen bland ensamstående mammor har sjunkit och de har oftare än andra otrygga anställningar.

Den ekonomiska utvecklingen har varit mindre gynnsam för ensamstående kvinnor än för andra grupper. Även andelen fattiga har ökat mer i de hushåll som består av ensamstående kvinnor med barn än i alla andra hushållstyper enligt Försäkringskassans beräkningar och SCB:s statistik.

Euron

Vänsterpartiet är motståndare till euron och EMU. Sverige har redan folkomröstat i frågan och folket sade nej. Vi vill att alla fortsätter att respektera folkomröstningsresultatet.

Valutaunionen har skapat och fördjupat ekonomiska problem i många euroländer eftersom EMU påtvingar länderna en ekonomisk politik, ränta och växelkurs som inte passar dem.

Problemet är att EMU tvingar alla länder i euro-zonen att föra den ekonomiska politik som fastlagts av EU – och den politiken är högerpolitik som ökar klyftorna mellan fattiga och rika samt kvinnor och män. Lösningen på det problemet är mer nationellt självbestämmande över den ekonomiska politiken, inte mindre.

Krisländerna tvingas till extrema åtstramningar som innebär lönesänkningar, sänkta pensioner, massiva privatiseringar, nedskärningar inom skola, vård och omsorg. Att Sverige klarat sig relativt bra hittills under denna kris beror framför allt på att vi sa nej till EMU.

Feminism

Vänsterpartiet är ett feministiskt parti. Det betyder att vi vill att kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha lika rättigheter och möjligheter. Vår feministiska politik genomsyrar alla våra politiska förslag och syftar till att vi ska uppnå jämställdhet. För jämställdhet är inte något som kommer av sig självt. För att vi ska få ett jämställt samhälle krävs politisk vilja och konkreta förslag. Feministisk förändring är fullt nödvändig och fullt möjlig. Gemensam kvinnokamp har gett oss rösträtt, aborträtt och sexuella rättigheter. Runt om i landet har vi vänsterpartister gått från ord till handling. Förslagen nedan är bara några av våra feministiska krav.

Mäns våld mot kvinnor

Vi vill införa ett statligt grundstöd till kvinnojourerna på 200 miljoner per år. Läs mer under rubriken ”Mäns våld mot kvinnor och andra former av våld i nära relationer”.

En våldtäkt är en våldtäkt

Vi vill att kravet på att gärningsmannen ska ha använt tvång tas bort i våldtäktsbestämmelsen. Lagen ska visa att sex bygger på frivillighet och samtycke. Rätten att bestämma över sin kropp är inte förhandlingsbar. Vill vi även utreda frågan om ett oaktshetsbrott. Detta skulle täcka in de fall där gärningsmannen borde ha förstått att han handlade på ett oförsvarligt sätt.

Minska inkomstklyftorna mellan kvinnor och män

Inkomstklyftan mellan kvinnor och män har ökat med 1500 kr per månad under den borgerliga regeringen. Detta ska vi förändra!

Lika lön för lika arbete

Kvinnor tjänade ca 86 procent av mäns löner år 2012. För de kommunalt anställda är siffran ca 94 procent. Kommuner och landsting kan göra mycket för att höja lönerna för till exempel lärare och sjuksköterskor. Höjda löner måste prioriteras framför skattesänkningar som framför allt gynnar män.

Rätt till heltid

Vi vill stärka rätten till fasta jobb på heltid. Deltid och otrygga visstidsanställningar gör att kvinnor har sämre inkomst än män. Även ersättning från trygghetsförsäkringar, pensioner och karriärutveckling påverkas. Heltid bör bli norm och anställningar på deltid ska kunna ingås om parterna kommer överens om det.

Individualiserad föräldraförsäkring

Kvinnor tar i dag ut 83 procent av föräldradagarna. Småbarnspappor arbetar mest av alla. Med dagens takt kommer det att ta 30 år innan uttaget blir jämställt. Det ojämna uttaget har negativa effekter på kvinnors löneutveckling och anställnings- och arbetsvillkor. Därför vill vi lagstifta om att föräldrarna ska dela lika.

Höj underhållstödet

Vi vill förbättra ensamföräldrars ekonomiska situation genom att höja underhållstödet med 400 kronor för barn under 13 år och 600 kronor för barn mellan 13-19. Ensamstående kvinnor med barn har sämst ekonomisk standard av alla. Detta drabbar barnen.

Rätt till barnomsorg på obekvämlig arbetstid

Vi vill lagstifta om rätt till barnomsorg på obekvämlig arbetstid. Särskilt svårt är det för ensamföräldrar som inte kan jobba kvällar, nätter och helger om barnomsorg saknas.

Arbetstidsförkortning för ett jämställt samhälle

Sex timmars arbetsdag med bibehållen lön är kan förändra kvinnors situation på arbetsmarknaden och öka jämställdheten. 41 procent av alla anställda kvinnor arbetar deltid jämfört med 12 procent av männen. Heltid ska vara norm och deltidsanställningar ska räknas om till heltidstjänster.

Fildelning

Vänsterpartiet vill legalisera fildelning för privat bruk. Möjligheterna att kopiera för personligt bruk bör breddas och det bör även vara tillåtet att tillgängliggöra upphovsrättsskyddat material så länge det inte sker kommersiellt. Vi vill inrätta digitala bibliotek för musik, film och annat med ett ersättningssystem som motsvarar det som används i de vanliga biblioteken idag. Det behöver även utarbetas nya system för kompensation till upphovsrättsinnehavarna.

Våra utgångspunkter är att det är bra och viktigt att kultur sprids till fler och att upphovsrättsinnehavare måste få betalt för det de skapar. Digitala bibliotek kan inte ersätta fildelning, lika lite som folkbiblioteken gjorde att människor slutade låna böcker av varandra. Det skulle däremot vara ett steg på väg mot ett mer positivt sätt att hantera frågan om teknikutveckling och kulturens villkor – långt från dagens låsning kring försöken att stoppa fildelning. Många artister, filmare, författare och andra är uppriktigt oroad över sina möjligheter att arbeta heltid med sin verksamhet i framtiden. Digitala bibliotek med bra ersättningar och utvecklandet av andra ersättningssystem handlar om att ta politiskt ansvar för kulturekonomin i stort och se till att fler kulturskapare kan leva på sitt konstnärliga arbete.

Finanskrisen

Vänsterpartiet anser att man kan förebygga finanskriser genom att satsa på ökad jämlikhet och minskad spekulation.

En av orsakerna till finanskrisen 2008 var bankernas spekulation. Spekulationen, som närmast kan liknas vid ett gigantiskt spel, gick ut över de vanliga bankkunderna. Vi föreslår därför en bankdelningslag som skiljer bankernas traditionella verksamhet från deras finansiella spekulationer.

Vi menar också att ökade ekonomiska klyftor var en viktig orsak till krisen. Detta har även en lång rad ekonomer och till exempel Internationella valutafonden (IMF) pekat på. De växande klyftorna resulterade i att vanliga löntagare kompenserade sina lägre inkomster med större lån och annan ökad skuldsättning samtidigt som de rikaste använde en stor del av sina ökade inkomster och förmögenheter till köp av till exempel aktier. Den ökade skuldsättningen ledde till att många amerikanska hushåll fick problem att klara sina bostadslån, vilket blev den utlösande faktorn till krisen. En ekonomisk politik för ökad jämlikhet är därför central för att förhindra nya finanskriser. Det kan man göra genom fördela från dem som har mycket till dem som har lite genom olika skatter.

Fiske

En mängd åtgärder krävs i våra hav, sjöar och vattendrag för att uppnå livskraftiga fiskbestånd. Vänsterpartiet föreslår både åtgärder som generellt förbättrar vattenmiljöerna och åtgärder som leder till ett hållbart fiske.

Det selektiva fisket, det vill säga att fånga rätt fisk med rätt storlek vid rätt plats och tidpunkt, behöver öka och bottenrålning förbjudas. Fler havsområden behöver skyddas och regleringen av fisket i skyddade områden måste stärkas. För att stärka många fiskarters möjlighet att föröka sig vill vi skärpa kraven för kraftbolagen att skapa fiskvandringvägar i våra reglerade vattendrag och för den akut hotade ålen vill vi införa totalförbud mot fiske. Vi säger nej till EU:s fiskeavtal med länder utanför EU då dessa varken är socialt eller ekologiskt hållbara. EU:s fiskeavtal med Marocko som innebär att man fiskar utanför det ockuperade Västsahara är helt oacceptabelt.

Flyktingpolitik

Vänsterpartiet vill skapa en mänsklig och generös flyktingpolitik i Sverige och Europa. Alla ska ha möjlighet att söka skydd undan förföljelser och alla ska få sina asylskäl prövade på ett rättssäkert sätt. För att det ska bli verklighet behöver vi avskaffa Dublinförordningen och låta de asylsökande själva bestämma vilket land de vill söka asyl i. Dessutom krävs en rad ändringar i utlänningslagen för att säkerställa att skyddsbehövande och migranter får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och att de ges en rättvis och rättssäker prövning av skyddsskäl eller andra skäl för uppehållstillstånd.

Ingen skall avvisas till länder där det råder väpnad konflikt och kvinnors och HBT-personers flyktingskäl måste väga tyngre än vad de i dag gör. Papperslösa och gömda måste få stärkta rättigheter på arbetsmarknaden, deras barn ska ha rätt att gå i skolan och alla i Sverige ska ha rätt till vård på lika villkor.

Handläggningstiderna för ärenden om uppehållstillstånd är ett problem. Att människor fastnar i den ovissa väntan som asylprocessen innebär, är förödande. Därför föreslår Vänsterpartiet att en bortre gräns på 18 månader ska införas i asylprocessen.

Vi vill att staten ska ha det övergripande ansvaret att ta emot flyktingar och migranter till Sverige. Flyktingmottagandet ska därför ha en tydlig nationell styrning och tillräcklig statlig finansiering.

Vi vill lagstifta om att alla kommuner ska dela på ansvaret och ta emot flyktingar.

Vi vill att barnperspektivet ska vara det överordnade och vill göra FN:s Barnkonvention till svensk lag.

Föräldraförsäkringen

Vänsterpartiet vill ändra lagen så att föräldrarna delar lika på dagarna i föräldraförsäkringen. Idag tar mammorna ut tre fjärdedelar av dagarna i föräldraförsäkringen. Trots att pappors uttag av föräldradagar har ökat något skulle det med dagens takt ta 30 år innan uttaget blir jämställt mellan kvinnor och män.

De enda större förändringarna i fördelningen av mäns och kvinnors uttag av föräldraledighet som åstadkommits sedan försäkringen infördes på 1970-talet har skett som en följd av att 60 dagar har reserverats och inte kan överlåtas till den andra föräldern. Därför vill Vänsterpartiet införa en individualiserad föräldraförsäkring. Hur föräldrar ska förmås att fördela ansvar för hem och barn lika är en av de mest centrala jämställdhetsfrågorna. Det är väl belagt att det ojämna uttaget av föräldraledigheten har negativa effekter på kvinnors inkomstutveckling och anställnings- och arbetsvillkor samt sjukfrånvaro.

Även familjer med ganska stora löneskillnader skulle tjäna på ett jämnt uttag av föräldrapenning.

Vänsterpartiet vill ha ett jämnare uttag av föräldraledighet eftersom det skulle motverka att kvinnor får lägre inkomster än män och skulle ge barn en bättre relation till båda sina föräldrar.

Vänsterpartiet vill också höja grundnivån i föräldraförsäkringen till 250 kronor om dagen. Det är inte rimligt att nyblivna föräldrar ska tvingas leva under försörjningsstödsnivån. En höjning av grundnivån ger en stor andel föräldrar och barn en bättre ekonomisk situation och därmed också en bättre start i livet tillsammans.

Förskolan

Vänsterpartiet vill göra stora satsningar på förskolan för att minska storleken på barngrupperna, öka kvaliteten och utöka rätten för barn och föräldrar att ta del av förskolan.

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande och är en förutsättning för att både män och kvinnor ska kunna förena föräldraskap och arbete. Men barngrupperna har blivit för stora. Därför vill vi satsa pengar för att man ska kunna anställa mer personal. Vi vill också att en högre andel av personalen ska vara förskollärare och vill därför göra det lättare för barnskötare att vidareutbilda sig genom att de samtidigt får behålla en del av lönen.

Barn till föräldralediga och arbetslösa får idag bara vara på förskolan 15 timmar per vecka, om inte kommunen där man bor har mer generösa regler. Vi vill ge alla barn rätt till 30 timmars förskola per vecka, för att alla barn ska ha goda möjligheter att ta del av förskolans pedagogik och utvecklingsmöjligheter.

Tillgången till barnomsorg på kvällar, helger och nätter är idag inte tillräckligt utbyggd. Många föräldrar, framförallt mammor, hindras därför från att arbeta så mycket som de skulle vilja och behöver. Vi vill satsa mer pengar än den nuvarande regeringen för att fler kommuner ska erbjuda barnomsorg på dessa tider.

Försvaret

Återinförandet av värnplikten är Vänsterpartiets enskilt viktigaste försvarspolitiska fråga. Vi vill att alla män och kvinnor i Sverige ska mönstra och att alla som är lämpliga ska genomföra en kortare militär grundutbildning.

Vi ser det ytterst som en demokratifråga att försvaret utgörs av människor med olika bakgrunder. En framtida pliktlag ska ge möjlighet till såväl militär som civil tjänstgöring. För dem som sedan önskar ska det finnas en frivillig möjlighet att fortsätta sin militärtjänstgöring och specialisera sig inom Försvarsmaktens olika delar. Vi vill inte att försvaret ska lägga ner ytterligare förband. Tvärtom ser vi att det kan bli aktuellt med satsningar på förbandsverksamheten för att försvaret ska ha en kapacitet att i Sverige möta relevanta hot,

men också för att vår militära alliansfrihet ska vara trovärdig. Vi anser även att vi behöver utöka vår beredskap för att hantera kriser och katastrofer. Effekterna av klimatförändringarna innebär att vi behöver överföra resurser från vår förmåga att möta militära hot till vår förmåga att möta de hot som extremt väder medför. Vi vill därför ge olika instanser större möjligheter att framför allt arbeta förebyggande. I detta arbete har kommunerna en viktig roll.

Fri programvara

Användningen av fri programvara och öppna standarder skulle kunna betyda mycket för omställningen till ett hållbart samhälle. Bland annat kan den typiska användningstiden för hårdvara bli längre, vilket skulle bidra till att minska problemet med elektronikskrot. Framför allt har det stor betydelse för takten i utvecklandet av den mjukvaruberoende miljötekniken och möjligheterna att använda den fritt världen över. Precis som med forskning utvecklas programvara vanligtvis betydligt effektivare i fria och transparenta samarbetsformer. Fri programvara bidrar också till att bryta mjukvarujättarnas makt och öka IT-kompetensen.

Vänsterpartiet vill införa ett nationellt kompetenscenter för fri programvara. Det centret ska hjälpa såväl den offentliga sektorn som företag och andra att gå över till fri programvara, bland annat i syfte att spara pengar och öka konkurrensen i mjukvarubranschen. Programvara som tagits fram med skattemedel ska som grundregel alltid släppas fri.

Funktionsnedsättning

Människor med funktionsnedsättning ska vara fullt delaktiga i samhällslivet på lika villkor som andra. Våra viktigaste åtgärder för att nå detta mål är:

- Bristande tillgänglighet klassificeras som diskriminering
- Stärkt rätt till personlig assistans genom att lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade ändras, så att man uppfyller ursprungsintentionerna i LSS om möjligheten att leva ett liv som andra.
- Bättre tillgång till hjälpmedel genom enhetliga nationella regler för förskrivning av hjälpmedel samt genom att samordna hjälpmedelsförskrivningen under en huvudman.

Människors lika värde är en grundläggande utgångspunkt och alla människor har kunskaper, förmågor och erfarenheter som är viktiga för samhället. Tillgänglighet och delaktighet är en fråga om att ge alla medborgare samma demokratiska rättigheter och möjligheter i samhället. Att göra arbetsplatser, bostäder, transporter och offentliga lokaler tillgängliga skulle öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta i utbildningar, i arbetslivet, och i samhällslivet som helhet. Det är en samhällsekonomiskt lönsam investering på både kort och lång sikt.

Handelspolitik

Orättvisa handelsvillkor och ojämlika möjligheter att delta i världsekonomin är en av huvudförklaringarna till att vår värld fortfarande är så ojämlig och att klyftorna mellan, och inom, länder i stora delar av världen fortsätter att växa. En småbonde från Afrika kan inte konkurrera med industrijordbruk i EU som får stora ekonomiska bidrag. Det som kallas "Fri handel" innebär därför alltför ofta en frihet för den som har resurser och makt att exploatera och utkonkurrera dem som har mindre makt och resurser.

För att kunna utrota fattigdomen behöver vi se till att handeln blir rättvis. Vänsterpartiet anser att om handel ska kunna ske på rättvisa villkor måste man låta fattiga länder få fördelar och större handlingsutrymme att själva utforma sin handelspolitik och avgöra när och i vilken grad näringar och marknader ska öppnas upp mot de transnationella bolagen. Män och kvinnor har världen över skilda möjligheter att delta i ekonomin. Det är viktigt att handelsavtal inte utformas på ett sådant sätt att de ökar den ekonomiska ojämlikheten mellan män och kvinnor.

HBT

Alla människor ska ha samma rättigheter oavsett sexuell läggning eller könsidentitet. Vi anser att reglerna om föräldraskap ska vara lika oavsett sexuell läggning. Därför tycker vi att alla par som är gifta eller registrerade partners ska kunna bli föräldrar.

Alla har rätt till sin könsidentitet, därför vill vi att det införs ett tredje kön som juridiskt sett är jämställt med kvinna och man.

Det är oacceptabelt att många personer idag utsätts för hot eller våld enbart för att de lever med någon av samma kön eller har ett normbrytande könsuttryck. Vänsterpartiet vill därför skärpa straffen för brott riktade mot personer på grund av sexuell läggning eller könsidentitet.

Högskolan

Vänsterpartiet vill ha 10 000 fler högskoleplatser och höjda studiemedel med 750 kronor per månad, med en högre andel bidrag.

Högskolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och bildning. Den är viktig för att skapa välstånd och ett öppet och demokratiskt samhälle. Självklart är en av de centrala uppgifterna också att erbjuda den utbildning som efterfrågas på arbetsmarknaden. För att bredda rekryteringen och göra det möjligt för fler att skaffa sig en högskoleutbildning vill vi göra en satsning som innebär 10 000 fler högskoleplatser än med regeringens politik.

Studenter halkar efter alltmer ekonomiskt. Vi tycker samhället ska erbjuda ekonomiska villkor för studenter som innebär att man ska kunna klara sig utan att leva på anhöriga eller tvingas skaffa extrajobb. Därför måste studiemedlet höjas. Vi vill göra en höjning med 750 kronor per månad och öka andelen bidrag för att minska skuldsättningen.

Bostadssituationen för studenter är idag svår (*se bostäder*). Vi vill satsa på ett ökat byggande av framförallt hyresrätter, däribland studentbostäder.

Idrott

Vänsterpartiet vill säkerställa en god tillgång till näridrottsplatser, idrottsplatser, idrottsanläggningar och idrottsarenor som inbjuder till idrottsutövande i ett brett spektrum av idrotter oavsett om dessa idrotter sett till antalet utövare domineras av kvinnor/flickor eller män/pojkar. Vi vill att alla kommuner ska ha en strategi för att ge äldre rätt och möjlighet till idrott. För oss är bredd- och ungdomsidrotten den viktigaste delen av den stora idrottsrörelsen.

I samhällsplaneringen ska det finnas utrymme och möjlighet till lek, fysisk rörelse och spontanidrott på skolor och i våra bostadsområden för att möjliggöra att fler blir och kan vara fysiskt aktiva. Det är ett välkänt faktum att äldre som tränar aktivt på olika sätt också mår bättre. Självklart är det inte bara muskelmassan som stimuleras vid fysisk aktivitet utan det handlar också om rörlighetsträning och balans, något som väsentligt kan minska antalet fallolyckor. Genom att stödja den stora organiserade idrottsrörelsen kan vi också ge många en möjlighet till ett bättre och friskare liv.

Vi tycker även att det är viktigt att bibehålla spelmonopolet. Vi anser att ett spelmonopol ger många fördelar, dels är det en viktig finansiering för ideella föreningar, framförallt inom idrottsrörelsen, dels av hänsyn till dem som riskerar att drabbas av ett spelberoende. Genom att ha ett statligt spelbolag har man möjligheten att ta ett ansvar för att motverka de negativa konsekvenserna av spel om pengar.

Inkomstskatter/Jobbskatteavdraget

Vi är mycket kritiska till regeringen Reinfeldts jobbskatteavdrag som innebär skattesänkningar bara för personer som arbetar. Vi vill att det stegvis avskaffas till förmån för en rättvis och likformig beskattning. Jobbskatteavdraget är orättvist eftersom de största skattesänkningarna går till höginkomsttagare. Det skapar inte några

jobb och de förlorade skatteintäkterna hade istället behövts till investeringar i jobb och i en välfärd att lita på.

Vår politik innebär att alla löntagare upp till medelinkomst får oförändrad skatt. Om man tjänar mer än 30 000 kr i månaden föreslår vi att inkomstskatten höjs något. Samtidigt föreslår vi skattesänkningar för sjuka, arbetslösa, förtidspensionärer m.fl. som hittills inte fått del av regeringens skattesänkningar. Vi uppskattar att förslaget ger en inkomstförstärkning på drygt 500 kronor i månaden för en person som är t.ex. långtidssjukskriven. På så sätt tar vi steg mot att lika inkomst ska beskattas lika.

Integration

För oss innebär integration ett inkluderande samhälle som ger alla oavsett bakgrund, hudfärg, kön eller sexualitet rätt till god utbildning, arbete och bostad; att vi gemensamt tar kampen mot diskriminering på alla nivåer i samhället. Motorn i detta arbete är en generell välfärdspolitik.

Skolan ska finnas till för alla barn. För att uppnå lika bra utbildning i hela landet måste staten få en tydligare roll för att samordna och stödja skolans arbete. Vi anser att skolan måste förstatligas och vinstintresset tas bort. Språksatsningar för vuxna med utländsk bakgrund behöver förstärkas. Språket är en nyckel för att kunna delta i det samhälle man är en del av. Trots det ger Migrationsverket i dag inte asylsökande någon svenskundervisning. Regeringen har lyft ut kravet att svenskundervisning ska ingå i utbudet av organiserad verksamhet ur regleringsbrevet för Migrationsverket. Det måste återinföras. Vi vill att svenskundervisningen ska starta omedelbart när asylsökande kommer till Sverige.

För att bättre ta till vara de erfarenheter och resurser invandrare har med sig till Sverige, krävs bättre system för bedöma och värdera både teoretiska och praktiska kunskaper. Det krävs även bättre möjligheter att komplettera tidigare kunskaper och erfarenheter. Vi vill både öka och bredda utbudet av kompletteringsutbildningar och att Arbetsförmedlingen ska ha huvudansvaret för validering av utländska utbildningsmeriter och yrkeskunskaper. Detta för att kunna skapa likvärdighet över landet. Möjligheten att läsa in grundskola och gymnasium eller skaffa sig en yrkesutbildning som vuxen måste förbättras. Vi vill därför öka antalet utbildningsplatser inom såväl komvux som yrkeshögskolan och högskolan.

Bostadsbristen gör det svårt att flytta dit där jobben och utbildningarna finns. Allra svårast att hitta en bostad är det för den som saknar pengar och kontakter. På så sätt drabbas människor som levt kortare tid i Sverige hårdare av bostadsbristen än många andra. Vi har som mål att det ska byggas 40 000 bostäder om året, varav en majoritet ska vara hyresrätter.

Vi vill att diskriminering ska kosta, det ska vara nolltolerans mot diskriminering. Den som diskriminerar ska få betala för det. I dag har Diskrimineringsombudsmannen, DO, varken medel eller mandat för att kunna utföra detta uppdrag. Vi vill därför ge DO mer resurser, ett utökad uppdrag och skapa regionala kontor runt om i Sverige.

Integritet

Vänsterpartiet vill stärka skyddet för den personliga integriteten och är kritiskt till införande av lagstiftning om övervakning och hemliga tvångsmedel som innebär betydande intrång i den personliga integriteten. Vi anser att alla människor har rätt till en bred privat sfär som skyddas på praktisk och principiell grund. Skyddet för den personliga integriteten är en grundsten i ett fritt, demokratiskt samhälle. Den smygande utvecklingen mot ett kontrollsamhälle är en realitet och måste vändas.

Israel och Palestina

Vänsterpartiet menar att Sverige bör erkänna Palestina som stat. Det skulle underlätta Sveriges arbete för en långsiktig fred i Mellanöstern baserad på en tvåstatslösning där Israel och Palestina lever sida vid sida i fred och säkerhet. Sverige skulle kunna spela en

betydligt större roll i Mellanöstern som en tydlig och konsekvent röst för folkrätten och de mänskliga rättigheterna.

Israels ockupation av Palestina har skapat en av världens mest segdragna konflikter. Redan genom processen som ledde till att staten Israel utropades 1948 skapades grogrunden för dagens konflikt genom att hundratusentals palestinier fördrevs från sina hem. Sedan sexdagarskriget 1967 har Israel ockuperat delar av Gazaremsan, Västbanken och östra Jerusalem i strid med folkrätten. Situationen för den palestinska befolkningen blir allt svårare, särskilt för Gazas invånare. En varaktig lösning på konflikten mellan Israel och Palestina förutsätter att Israel drar sig tillbaka från de ockuperade områdena.

Jobben

Vänsterpartiet föreslår en ekonomisk politik där full sysselsättning är det viktigaste målet. Arbetslösheten är ett samhällsmisslyckande och ett stort slöseri med mänskliga resurser. Vi investerar i riktiga jobb och utbildning istället för att sätta vårt hopp till skattesänkningar.

Hög arbetslöshet innebär ökad makt för företagen på de arbetandes bekostnad. Under hot om uppsägningar kan lönerna pressas ned, arbetsförhållandena försämras och anställningstryggheten luckras upp. Efter nästan åtta år med regeringen Reinfeldt kan vi konstatera att regeringen har misslyckats med jobben. Skattesänkningarna och försämringarna av a-kassan och sjukförsäkringen har inte lett till några nya jobb. Arbetslösheten är högre och sysselsättningsgraden är lägre jämfört med när den borgerliga regeringen tillträdde hösten 2006. **Vi föreslår:**

- Samhällsnyttiga investeringar i upprustning av järnvägen, bostadsbyggande, klimatomställning med mera
- Stora satsningar på fler anställda och högre kvalitet inom vård, skola och omsorg
- Utbildningsinsatser för att höja kunskaper och kompetens i bred bemärkelse
- Aktiv näringspolitik för att ställa om till tillväxt som bygger på nya innovationer och hållbarhet
- Att överskottsmålet i finanspolitiken ska ersättas med ett mål om att de offentliga finanserna ska vara i balans. Inflationsmålet ska kompletteras med ett sysselsättningsmål.

Jordbruk och mat

Vi vill öka stödet till ekologiskt jordbruk och till att produktion, förädling och distribution av mat ska ske närmare konsumenten. För att öka andelen hållbar mat inom offentlig sektor, ska god mat som har mervärde för miljön och lokalsamhället ha förtur. Samtliga större enheter inom offentlig sektor, som sjukhus och större skolor ska kunna laga sin egen mat. Staten bör stödja kommunernas och landstingens arbete för en grön upphandling av livsmedel som är ekologisk, närproducerad och djuretisk. Vi vill att Sverige ska anta en nationell livsmedelsstrategi för att stärka den lokala produktionen och självförsörjning. Stödet för naturbetesmarker och gårdsslakterier ska öka samtidigt som mer vegetarisk mat produceras och konsumeras för att minska klimatpåverkan.

Kemikalier

Vi vill införa förbud mot Bisfenol A, farliga bromerade flamskyddsmedel, azofärgämnen och hormonstörande ämnen i produkter som riktar sig till barn. Vänsterpartiet vill även kraftigt öka anslagen till satsningen Giftfri vardag för att stärka arbetet med att begränsa kemikaliers påverkan på hälsa och miljö. EU:s kemikalielagstiftning bör revideras så att barns hälsa sätts som första prioritet.

EU:s kemikalielagstiftning (REACH) har stora brister och bör förändras. Det bör införas ökade möjligheter att för enskilda länder att ha högre miljökrav. Många länder tar redan egna initiativ för att reglera påverkan från farliga kemikalier och även Sverige måste ta ett tydligare

nationellt ansvar genom förbud och begränsning. Inga nya kemikalier ska börja användas innan deras eventuella negativa påverkan har testats. För att minska skadliga kemikaliers påverkan på miljö och hälsa vill vi skärpa lagstiftningen genom förbud samt öka beskattningen.

Det finns över 100 000 olika kemikalier inrapporterade inom EU, men vi har enbart kunskap om några få procent av dessa. Inom EU är hänsyn till miljö och hälsa underordnat den fria marknaden vilket fodrar att Sverige tar en tätposition och förbjuder gifterna i vår vardag. Skadliga kemikalier i livsmedel och i produkter ger idag ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar, cancer och hormonstörningar. Det ska inte krävas att konsumenten gör rätt val vid köp av produkt för att känna sig trygg, politiken måste genom lagstiftning och regleringar styra marknaden till hållbara produkter. Omtanke måste gå före girighet.

Klimat

Vi är det parti som lägger mest pengar i budgeten på klimatinvesteringar. Vi satsar på förnyelsebar energi, hållbara bostäder och gröna transporter. Totalt ökar vi klimatinvesteringarna med 61 miljarder på tre år. Det ger ett mer hållbart samhälle och många nya gröna jobb.

Vi kombinerar miljö- och klimatsatsningar med rättvisa eftersom vi tycker att det hänger ihop. De rika länderna har störst ansvar för klimatkrisen och måste därför göra stora egna förändringar men också hjälpa fattiga länder ekonomiskt med omställning till ett mer hållbart samhälle.

Kollektivtrafik

Trafiken står för en stor del av de utsläpp som orsakar växthuseffekten. Att minska utsläppen från bilarna är inte tillräckligt för att begränsa trafikens klimatpåverkan. Vi måste också öka kollektivtrafikens andel av resorna.

SJ bör ges ett nytt uppdrag där man sänker biljettpiserna och ökar tillgängligheten. Vi vill ge ekonomiskt stöd till den regionala och lokala kollektivtrafiken så att det blir fler tåg och bussar och billigare resor. Vi vill genomföra ett storskaligt försök med gratis kollektivtrafik i två län eller regioner. Sveriges bristande järnvägstrafik är ett resultat av privatiseringar och för låga anslag. Vi vill ha ett järnvägssystem som håller ihop och där det inte är en massa olika privata aktörer som bara vill göra snabba vinster.

En stor del av resorna med kollektivtrafik sker i storstadsområdena. Där är det redan trångt på bussar, tåg och tunnelbanor. Därför vill Vänsterpartiet att pengarna från trängselskatten ska gå till att förbättra och bygga ut kollektivtrafiken, inte till nya motorvägar.

Kriminalvård

Kriminalvården ska ha ett tydligt återfallsförebyggande perspektiv som syftar till att den dömda ska komma tillbaka till ett liv utan kriminalitet.

För att öka förutsättningarna för rehabiliteringen till ett liv i frihet och undvika de skadliga effekter som uppkommer vid längre fängelsestraff vill Vänsterpartiet bland annat återinföra halvtidsfrigivning för förstagångsdömda och införa en grundutbildningsgaranti upp till gymnasienivå och möjlighet till yrkesutbildningar för intagna i kriminalvården samt öka användandet av elektronisk fotboja som ett alternativ att avtjäna ett utdömt straff på. Vi vill även avskaffa livstidsstraffet och ersätta det med tidsbestämda straff, eftersom tidsbestämda straff är mer rättvisa och förutsägbara (*se Brotts och straff*)

Kultur

Vänsterpartiet vill återinföra fritt inträde på museer och öka möjligheten för funktionshindrade att ha tillträde till museer. Vi vill på sikt ta bort taxan på kulturskolan och börjar med att sätta ett tak för kostnaden, en maxtaxa, för den enskilde. Vi vill även förbättra

villkoren för olika kulturarbetare inom filmen, teatern, dansen, musiken och konsten genom att fler omfattas av inkomstgarantin.

Kärnkraft

Vänsterpartiet vill avveckla kärnkraften. Det ska ske med hänsyn till sysselsättning och välfärd och i den takt som kärnkraftselen kan ersättas med el från förnybara källor och energieffektivisering.

Det stora antalet incidenter i svenska kärnkraftverk visar på brister i säkerheten. Det finns inte heller någon säker metod för slutförvaring av det radioaktiva avfallet. Kärnkraft innebär dessutom en risk för att plutonium sprids i världen. Så länge vi har egen kärnkraft är det också svårt att säga nej till miljöförstörande uranbrytning i Sverige.

Kärnkraften är för dyr för att kunna konkurrera på lika villkor med andra energislag. Idag subventioneras kärnkraftsindustrin genom att inte låta den fullt ut stå för sina kostnader för slutförvaring av kärnavfallet och försäkringar. Med fortsatta subventioner för kärnkraften blir det svårare att få lönsamhet i investeringar i förnybara energikällor. Därför står en satsning på kärnkraften i motsättning till en satsning på förnybara energikällor.

Livsmedel

Vänsterpartiet vill genomföra satsningen Sverige – det hållbara matlandet (se även *Jordbruk och mat*) för ekologisk och närproducerad mat. Åtgärder måste genomföras så att vi som konsumenter ska känna oss säkra och trygga med våra livsmedel. Vi vill att alla livsmedel med kött ska ursprungsmärkas inom EU och att Sverige arbetar för att hela EU blir fritt från genmodifierad mat. Tillsatser och förekomst av farliga ämnen i bearbetade livsmedel, som till exempel transfetter, akrylamid och fosfater, måste tydligare begränsas genom nationella bestämmelser. Vi anser att det behövs kraftigare åtgärder mot matfusket då ytterst få matskandalen lett till åtal och fällande domar.

Vilka livsmedel vi konsumerar har stor påverkan på hälsa, klimat och miljö.

Livsmedelspolitiken inom EU präglas dock idag av prispress och konkurrens och det tas inte tillräcklig hänsyn till folkhälsa och miljö. Många tillsatser i maten sker för att öka försäljningen av produkterna trots att det ökar risken för cancer och hjärt- och njursjukdomar. Effekterna av det cancerframkallande ämnet akrylamid har varit känt i tolv år och trots att livsmedelsföretagen har lovat att sänka halterna får vi idag i oss mer än andra inom EU. Detta visar behovet av starkare nationella bestämmelser och lagstiftning då marknaden inte förmår leverera hållbara livsmedel.

Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer

Vänsterpartiet anser att staten ska ta det övergripande ansvaret för arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Vi vill därför införa ett permanent stöd på 200 miljoner kronor per år till kvinnojourernas verksamhet. Kraven på att kommunerna ska ha handlingsplaner mot våldet måste skärpas. Varje dödsfall orsakat av en närstående ska utredas grundligt. Bättre skydd och livsvillkor för misshandlade kvinnor och kvinnor med skyddad identitet.

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem och ett stort hinder för jämställdheten. År 2012 anmäldes fler än 30 000 fall där kvinnor blivit misshandlade, ofta av närstående män, och cirka 3 800 våldtäkter mot kvinnor över 15 år. Dessutom dödades 17 kvinnor av en man som står dem nära. Mörkertalen är också sannolikt stora.

Vi ser att mäns våld i grunden beror på den ojämlika fördelningen av makt mellan könen i samhället. Denna skeva maktfördelning underlättar för enskilda män att bruka våld mot kvinnor. Arbetet för att stoppa våldet och ge våldsutsatta skydd och stöd måste därför ske utifrån insikten om att våldet har sina rötter i den rådande samhällsstrukturen där män är överordnade och kvinnor underordnade.

Även män kan självklart utsättas för våld i en relation. Det våld som närstående män riktar mot kvinnor är dock oftare upprepat, grövre och leder till fler negativa konsekvenser för den drabbade än det våld som drabbar män i en (heterosexuell) relation.

I vårt arbete med att bekämpa mäns våld mot kvinnor får inte kvinnor och män som utsatts för partnervåld i samkönade relationer hamna i skymundan. Detsamma gäller kvinnor och män som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck. Partnervåld i samkönade relationer liksom hedersrelaterat våld och förtryck är, på samma sätt som gäller i diskussionen om mäns våld mot kvinnor i stort, ett uttryck för föreställningar om kön och sexualitet kopplade till känslor av makt och kontroll hos den/de som utövar våldet.

Hedersrelaterat våld och förtryck har generellt sin grund i kön, sexualitet, makt och kulturella föreställningar om dessa företeelser, precis som mäns våld mot kvinnor i övrigt. Det hedersrelaterade systemet är komplext och innehåller en rad förtryckande former av strukturell och organiserad karaktär. Det behövs bättre riktlinjer för socialtjänstens och andra myndigheters arbete samt bättre skydd och stöd till dem som utsätts och har brutit med sina familjer.

Miljö

Vänsterpartiet har ett grundläggande ekologiskt förhållningssätt. Vi anser att miljöhänsyn är viktigare än kortsiktiga vinstintressen. Våra gemensamma resurser vill vi använda för investeringar i det som är långsiktigt hållbart som förnybar energi, hållbara transporter och skyddade naturområden. Rättvisa och miljö hänger ihop. De som belastar miljön och klimatet mest måste också vara de som får göra de största förändringarna i konsumtion och livsstil. Endast genom minskade klyftor mellan fattiga och rika och mellan män och kvinnor kan vi uppnå ett ekologiskt hållbart samhälle.

Sverige tappar i europeiska jämförelser när det gäller insatser för miljön och vi når bara 14 av våra 16 nationella miljömål till 2020 med nuvarande takt i miljöarbetet. Vi vill öka anslagen för miljöåtgärder och minska belastningen på våra ekosystem genom att beskatta t.ex. bekämpningsmedel, handelsgödsel och flygresor. Samtidigt vill vi genomföra miljöförbättrande åtgärder för ett ekologiskt jordbruk, miljöanpassat skogsbruk och en hållbar mineralbrytning. Läs mer om våra konkreta förslag för att Sverige ska nå sina miljömål i våra riksdagsmotioner:

Missbruk och beroende

En väl utbyggd generell välfärd och en effektiv politik för att minska arbetslösheten och utjämna klyftorna är bland de viktigaste komponenterna för att effektivt motverka och minska missbruk och beroende av såväl alkohol, narkotika, läkemedel som dopning. De direkta insatserna för att förebygga missbruk omfattar åtgärder för att begränsa tillgången till droger, stärka det preventiva arbetet samt genomföra utbildningsinsatser inom elevhälsan, studenthälsan och primärvården för att utveckla metoder för tidig upptäckt av missbruk.

En effektiv missbruks- och beroendevård måste utgå från en helhetssyn på människan. Det behövs ett mycket mer konkret samarbete i form av gemensamma mottagningar där sjukvård och socialtjänst samverkar och som kan erbjuda ett brett urval av behandlingsmetoder och även andra insatser av medicinsk, psykologisk och social art. Vård och behandling måste ske utan dröjsmål och det behövs ett större utbud av både läkemedelsassisterad behandling och psykosociala behandlings- och stödinsatser.

Sprututbyte är ett självklart verktyg för att minska smittspridning (hiv, hepatit) men är också en hälsopolitisk åtgärd för att erbjuda alla övriga medicinska, sociala med flera insatser som människor med missbruk kan ha behov av.

Missbrukande kvinnor är en förbisedd grupp och utsätts ofta för våld och ska därför kunna få behandling i könsseparerade grupper. Det behövs också resursjourer med särskild kompetens för att ta emot kvinnor med missbruksproblem, som utsätts för våld.

Ett förbättrat socialt och ekonomiskt stöd exempelvis i form av bostad, en bra socialförsäkring samt möjlighet till ett arbete är bra för rehabiliteringen och förbättrar chansen att förbli drogfri.

Monarkin

Vänsterpartiet vill avskaffa monarkin, men eftersom ett beslut om nytt statskick inte är aktuellt i dagsläget kräver vi en minskning av de pengar som idag går till kungahuset och att utgifterna redovisas samt att kungens åtalsimmunitet avskaffas.

Vi anser att det högsta ämbetet och förtroendeuppdraget i en demokrati, statschefens, ska tillsättas enligt demokratiska principer. Med andra ord vill vi ha en folkvald statschef. Så länge vi har monarki är det dock självklart att statschefen bör granskas på samma sätt som all annan verksamhet som finansieras med offentliga medel.

Narkotika

Vi anser att tillverkning, försäljning och innehav av narkotika ska vara olagligt men tycker inte att det ska vara kriminellt att ha använt narkotika för eget bruk. Vi vill inte att någon ska använda narkotika, men vi tycker inte att det är rätt att i efterhand straffa dem som har gjort det.

Att de som använder narkotika automatiskt anses vara kriminella stöter ut dem ur samhällsgemenskapen. Människor som har problem undviker då ofta att söka hjälp. Detta kan leda till allt tyngre missbruk. Polisens arbete mot narkotika handlar alltför mycket om urinprov medan fokus på langning av narkotika har minskat. Vi tycker att det är betydligt viktigare att arbeta för att minska langningen än att jaga enskilda med urinprovstagning. Urinproven leder också ofta bara till ett straff och ingen hjälp för den som använder narkotika.

Penningpolitiken

Vänsterpartiet vill att inflationsmålet ska kompletteras med ett sysselsättningsmål.

Riksbankens inflationsmål innebär att inflationen ska ligga på omkring 2 procent. Sedan inflationsmålet infördes har arbetslösheten legat på i genomsnitt 8 procent. Vi menar att detta visar att inflationsmålet bör kompletteras med ett sysselsättningsmål. Detta mål ska inte vara underordnat inflationsmålet.

Vi vill att riksbankens verksamhet demokratiseras. Idag är Riksbanken helt självständig gentemot regering och riksdag. Vi menar att det är riksdagen som ska bestämma målen för penningpolitiken, och att dessa ska vara tydligare än vad som är fallet idag. Utifrån de målen ska sedan Riksbanken självständigt utforma den löpande penningpolitiken. På detta sätt skapas en tydlig ansvarsfördelning. De folkvalda i riksdagen beslutar om politiken och Riksbanken verkställer.

Pensionärsskatt

Många pensionärer har svårt att få ekonomin att gå ihop, och de betalar idag högre skatt än de som arbetar. De allra flesta av dem med låga pensioner är kvinnor.

Vänsterpartiet tycker att man ska betala lika stor skatt vid lika stor inkomst. Den orättvisa beskattningsklyftan mellan löntagare och pensionärer måste slutas.

I vår budgetmotion föreslår vi att skatten sänks för de pensionärer som har lägst inkomster. Förslaget innebär att alla med pensioner på upp till 16 000 kronor i månaden får sänkt skatt. För de med pension upp till 12 000 kronor tas hela skattekllyftan bort. Om man har en pension på 12 000 kronor så innebär förslaget en skattesänkning med ca 300 kronor per månad. Vid 14 000 kronor bli skattesänkningen 170 kronor. Genom vårt förslag förbättras ekonomin för dem med låga pensioner samtidigt som rättvisan i skattesystemet ökar.

Pensioner

Vi vill skapa ett rättvist och hållbart pensionssystem med pensioner som går att leva på och som följer inkomstutvecklingen. Människor ska i god tid före pensionering kunna förstå och räkna ut hur stor pensionen blir. Pensionerna ska finansieras solidariskt. Vi vill avskaffa premiepensionssystemet (PPM) och föra över dessa avgifter till inkomstpensionen. Vi vill avskaffa bromsen och förhindra att pensionerna automatiskt kan sänkas.

Prostitution

Vänsterpartiet anser att det ska vara förbjudet att köpa sex oavsett var i världen det förekommer. Vi vill därför ta bort kravet på dubbel straffbarhet så att även svenskers sexköp utomlands kriminaliseras. Sexköp är en del av det sexualiserade våldet mot kvinnor och sexköpens underliggande budskap är att kvinnor är en handelsvara som män har rätt att köpa, förbruka och göra sig av med. Svenskar ska inte kränka mänskliga rättigheter i Sverige, men inte heller i andra delar av världen. Det är lika oacceptabelt att svenska män tar färjan till Lettland eller flyger till Thailand för att köpa sex som om brottet begås i Sverige.

Psykisk ohälsa

Vänsterpartiet vill att hälso- och sjukvården samt kommuner och landsting ska få ökade resurser och psykiatri ska prioriteras mer än idag. Vi vill att man satsar på fler vårdformer och ökat stöd i eget boende, sysselsättning och ökade möjligheter till psykoterapi.

Människor mår allt sämre i dagens Sverige. Den självskattade psykiska ohälsan ökar. Denna ökning bygger på ökade sociala problem. Nedmonteringen av sjukförsäkringen och omänskliga krav på återgång i arbete innebär ytterligare psykisk stress och ekonomiska problem som har drabbat psykiskt sjuka hårt.

Vi är motståndare till tvångsvård utanför sjukvårdsinrättningarna eftersom man enligt de mänskliga rättigheterna inte får utsätta människor för tvång annat än om det är absolut nödvändigt.

Som inom andra delar av vården saknas det utbildad personal och bristen är kanske som störst just inom psykiatri. Vi vill utbilda fler specialistsjuksköterskor med inriktning mot psykiatri. Det behövs också en ny skötarutbildning inom ramen för yrkeshögskolan, för att man ska kunna förse psykiatri med personal med tillräcklig utbildning och för att säkra tillräckliga kunskaper hos den befintliga personalen.

Reklam

Vänsterpartiet vill införa ett totalförbud för reklam riktad till barn och förbjuda reklam som är könsdiskriminerande. Vi vill även begränsa direktreklamen och oseriösa marknadsföringsmetoder genom att bland annat införa ett omvänt NIX-register så att de konsumenter som vill ta emot direktreklam och försäljning via telefon själva kan anmäla detta till registret.

ROT

Vi vill tidsbestämma ROT-avdraget så att det finns kvar till och med 2016. I dag omfattas inte hyresfastigheter eller bostadsrättsföreningar av ROT-avdraget. Vänsterpartiet menar att det är dags att styra över bostadssubventionerna till att bygga bort bostadsbristen och renovera miljonprogrammen.

Därför föreslår vi att det införs ett upprustningsstöd för boende i flerbostadshus. På så sätt skapas förutsättningar för att landets hyresgäster ska kunna bo i moderna, funktionella lägenheter med låg energiförbrukning. ROT-avdraget för villor och bostadsrätter vill vi minska till 15 000 kronor för att få mer pengar till upprustningen av hyreslägenheter. Idag gör

mer än hälften av köparna av ROT-tjänsterna avdrag som är mindre än så. Krav bör ställas på att ROT används till klimatanpassningsåtgärder.

Rovdjur

Vänsterpartiet anser att våra rovdjur ska finnas i långsiktigt livskraftiga stammar. Antalet individer som krävs för att detta ska uppnås ska grundas på vetenskap och inte som idag efter politisk tyckande.

För att öka acceptansen för varg vill vi att det tillförs mer pengar för ersättning till skador på tamdjur. Den naturliga invandringen av varg bör aktivt underlättas för att motverka inavelsgraden. Vänsterpartiet är inte motståndare till jakt på rovdjur, men anser att jakt, förutom skyddsjakt, inte ska tillåtas förrän det står klart att arten kommer att klara sig på sikt. Jaktformer som inte är försvarliga ur djurskyddssynpunkt ska inte tillåtas. När det står klart att vargen kommer att klara sig på sikt, är vi öppna för licensjakt förutsatt att detta sker under reglerade och hänsynsfulla former. Jakt med lodjursfällor bör förbjudas helt då jaktformen orsakar stor stress och smärta hos de fångade djuren

RUT-bidraget

Vi vill avskaffa RUT-avdraget som i första hand används av höginkomsttagare. RUT-avdraget har inte gjort svarta jobb vita. Forskning visar tvärtom att den svarta marknaden för städtjänster växer parallellt med den vita.

Vänsterpartiet tycker inte heller att det är bra att läxhjälp ingår i RUT-bidraget. Vi vill inte att skattemedel ska gå till att föräldrar som har råd ska kunna köpa hjälp till sina barn så att de ska klara sig bättre i skolan. Vänsterpartiet anser att våra skattepengar ska användas till välfärd som fördelas efter behov. Pengarna som RUT-avdraget kostar vill vi därför satsa på förskolan, bland annat på minskade barngrupper och på barnomsorg som är tillgänglig på kvällar, nätter och helger då många småbarnsföräldrar faktiskt jobbar.

Sjöfart

Att låta sjöfarten ta hand om en större del av godstransporterna kan vara en del av lösningen på våra miljöproblem. Men för att vi ska kunna utnyttja sjöfartens goda miljöpotential fullt ut måste utsläppen bli renare. Idag bidrar utsläppen av svaveloxid till försurning och kväveoxidutsläppen till övergödning. Båda formerna av utsläpp orsakar dessutom hälsoproblem.

På kort sikt behöver vi införa krav på katalysatorer för att minska kväveutsläppen från sjöfarten. På lång sikt behöver vi byta ut bunkeroljan mot förnybara drivmedel som till exempel biogas. Vänsterpartiet vill ha en ekologiskt hållbar handelsflotta. För att nå det målet behöver vi stimulera omställningen till förnybara drivmedel inom sjöfarten med forskning, regleringar och nationella målsättningar. Om inget görs kommer sjöfarten redan år 2020 svara för mer än 50 procent av svavel- och kväveutsläppen i Europa. Sjöfarten kan bli en del av lösningen istället för en del av problemet. Men då krävs regleringar av utsläppen.

Sjukförsäkringen

Ingen ska behöva oroa sig för vad som händer med den egna ekonomin om man blir sjuk. Därför vill Vänsterpartiet höja ersättningsnivån i sjukförsäkringen till 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och taket från 7,5 till 9 prisbasbelopp, det vill säga från 333 000 till drygt 399 000 kronor (enligt 2014 års prisbasbelopp).

Av samma anledning vill vi ta bort den sänkning av sjukpenningen som idag inträffar efter 365 dagar. Och vi vill avskaffa den bortre gräns i sjukförsäkringen som gör att man mister sin sjukpenning efter 550 dagar. Ingen ska utförsäkras bara för att en viss tid har förflutit. Sjukpenning ska man få tills man har återfått arbetsförmågan.

Vem som helst kan drabbas av sjukdom och har därför intresse av en bra sjukförsäkring. Kvinnor och de som jobbar i arbetaryrken har högre sjuktal och är mer beroende av en

välfungerande sjukförsäkring. Sjukförsäkringen är därför också ett medel för att solidariskt omfördela resurser mellan kvinnor och män, mellan lågavlönade och högavlönade och mellan olika perioder i våra liv.

Den som är sjukskriven ska ha rätt till rehabilitering för att underlätta återgången till arbete. Efter sex veckor ska man få en individuell bedömning av arbetsförmågan. Inom tre månader ska det upprättas en individuell rehabiliteringsplan. Efter sex månader ska det göras en fördjupad bedömning av möjligheterna att komma tillbaka till arbetet eller och vad som krävs för att genomföra det. Vi vill också införa sanktionsavgifter för de arbetsgivare som inte tar sitt ansvar och underlättar för den anställde att återgå i arbete.

Sjukvård

Den grundläggande principen vid fördelning av skattemedel till vården ska vara att det ska ske efter människors behov och inte efter företags möjligheter till lönsamhet.

Vinstsyftande företag ska inte kunna bedriva verksamhet med skattemedel i kärnverksamheten inom vården. Vi vill också avskaffa lagen om valfrihetssystem, LOV, som har inneburit fri etableringsrätt för privata vårdföretag.

Genom att släppa in vinsten som drivkraft i vården försvåras möjligheten att styra vården till dem med de största behoven. I stället satsar vårdgivarna på att styra vården till de personer som är mest lönsamma att ge vård och att ge dem det på det mest lönsamma sättet. Att fördela vård med marknadsmekanismer fungerar mycket dåligt och alltför ofta blir resultatet att det är de som har det minsta behovet av vård som får mest vård. Rika och välutbildade grupper är friskare än andra och har de minsta behoven av vård, samtidigt som de är mer benägna än andra grupper att söka vård.

Vi föreslår en omfattande resursförstärkning till hälso- och sjukvården för att kunna anställa mer personal och öka antalet vårdplatser. Primärvården ska utvecklas genom att det förebyggande arbetet förstärks på vårdcentralerna. Vi vill också göra en satsning på den förebyggande hälsovården i socialt utsatta områden där ohälsan är mycket stor.

Det råder stor brist på specialistutbildade sjuksköterskor och antalet minskar stadigt. För att kunna upprätthålla en god kvalitet i vården föreslår vi betald specialistutbildning för sjuksköterskor.

Vänsterpartiets målsättning är att vården ska vara avgiftsfri för barn. Idag är den öppna hälso- och sjukvården kostnadsfri i nästan hela landet. Läkemedel däremot kostar pengar även för barn, vilket särskilt drabbar barn i fattiga familjer. För att alla barn ska få tillgång till den vård de har behov av och har rätt till ska även barns läkemedel vara avgiftsfria.

Skatter

Skatter har vi främst för att finansiera vår gemensamma välfärd. Vänsterpartiet menar att skatt ska betalas efter förmåga och välfärd fördelas efter behov.

Skattepolitiken är också ett viktigt styrmedel för att minska utsläpp och ett instrument för att utjämna inkomstskillnaderna. Vi vill ha högre skatteintäkter än idag, så att vi kan satsa på att skapa fler jobb, på kvalitetshöjningar i välfärden och på investeringar i bostäder och infrastruktur. Framför allt är det företag och höginkomsttagare som får höjd skatt. Skattesystemet ska vara utformat så att det är enkelt att förstå och använda för alla som betalar skatt. På så sätt minimeras riskerna för skattefusk.

Skog

Skogsbruket måste bli långsiktigt hållbart med starkt hänsyn till biologisk mångfald och återhämtning. Vi vill därför kraftigt öka anslagen för att skydda våra gammelskogar och stärka lagstiftningen för ökad hänsyn till miljön. Vi vill införa omställningsstöd till kalhyggesfria avverkningar för att bevara större mångfald och för att skogen även efter avverkning ska binda kol. Vi vill också att ett effektivt biobränsleuttag ska kombineras med starkt

naturvårdshänsyn biobränslen. Vidareförädling av trä ska vara ett prioriterat område för forskningen.

Skolan

Alla elever måste kunna lita på att deras skola erbjuder en bra utbildning. Vi vill ta bort möjligheten att driva skolor som företag med vinstintresse och istället se till att eleverna ska kunna lita på att den skola som ligger närmast hemmet har goda förutsättningar att ge eleverna den kunskap de har rätt till.

Den svenska skolan dras isär och elever med olika bakgrund samlas på olika skolor. Högpresterande elever samlas på vissa skolor, ofta friskolor, medan andra elever samlas på andra skolor, ofta kommunala skolor. Vi är alla förlorare på detta eftersom man kan se i undersökningar att detta leder till lägre resultat i skolan i stort. Gruppen elever som det går sämre för blir allt större och de halkar efter alltmer.

Samtidigt växer de överskott som de vinstdrivande friskolorna gör. Skattepengarna används inte som det är tänkt, till eleverna och skolans personal. Att skolor drivs som företag leder också till att man inte kan veta om en skola finns kvar nästa termin, eftersom företag kan läggas ner.

Vänsterpartiet vill inte att elever och föräldrar ska tvingas välja mellan ”bättre” och ”sämre” skolor. Alla ska kunna lita på att de har en bra skola och att den finns kvar nästa termin. Mer pengar måste satsas på skolan och vi har framförallt föreslagit att det ska anställas 6 000 nya lärare, för att kunna ge varje elev ett bättre stöd. Det krävs också att staten tar tillbaka huvudansvaret för skolorna från kommunerna, framförallt för att man ska kunna införa en modell för fördelningen av pengarna som anpassas efter skolornas och elevernas behov. När man kan lita på att alla skolor fungerar bra är det inga problem att gå tillbaka till närhetsprincipen, det vill säga att man som huvudregel ska gå i den skola som ligger närmast hemmet.

Småföretagen

För mindre företag kan sjuklöneansvaret ofta vara betungande. Vi vill därför att mindre företag med upp till 10 anställda helt ska slippa betala 14 dagars sjuklön. Företag med upp till 10 anställda ska alltså omfattas fullt ut, medan en avtrappning sker i företag med 11–15 anställda. Genom förslaget avlastas företagen ekonomiskt samtidigt som utestängningseffekter på arbetsmarknaden minskar.

Vänsterpartiet vill stimulera forskning och utveckling i små och medelstora företag. Därför vill vi införa ett stöd som ska omfatta alla företag med upp till 250 anställda. Stödet ska avse högst 30 procent av företagets kostnader för forskning och utveckling upp till ett tak på 2,5 miljoner kronor.

För ett dynamiskt näringsliv är det helt avgörande med en väl fungerande kapitalförsörjning, det vill säga finansiering av olika investeringar. Vi vill slå ihop de statliga insatserna på området genom att Innovationsbron, ALMI Företagspartner AB och Inlandsinnovation förs ihop till en ny organisation med uppgift att stimulera kapitalförsörjningen i de riktigt tidiga faserna.

På landsbygden kan kapitalförsörjningen vara problematisk, inte minst för många mindre företag. Där fyller de lokala Sparbankerna en viktig funktion. Deras förankring i lokalsamhället innebär att de har goda kunskaper om det samhälle, de företag och de människor som finns och verkar där. Vi vill stärka de lokala Sparbankernas möjligheter att konkurrera med storbankerna och bidra till utvecklingen av det lokala näringslivet.

Socialpolitik

En generell välfärd och full sysselsättning är de viktigaste redskapen för att motverka och minska de sociala och ekonomiska klyftorna i samhället. Kommunernas socialtjänst

ska inte heller behöva ta ansvar för arbetslöshet, sjukdom och liknande situationer, som det redan finns trygghetssystem för.

Det måste finnas ett politiskt ansvar för socialtjänstens resurser så att socialsekreterare får möjlighet att göra professionella bedömningar och följa socialtjänstlagen. Då kan stödet bli bättre till dem som har de största behoven: barn och familjer som behöver socialt och ekonomiskt stöd, människor som saknar bostad, människor med missbruks och beroendeproblem, människor med psykisk ohälsa, våldsutsatta kvinnor och så vidare.

Med en fungerande arbetsmarknadspolitik och en väl utbyggd socialförsäkring kan också försörjningsstödet fungera som det är tänkt – ett tillfälligt stöd för dem som inte kan försörja sig på annat sätt. Sex av sju som i dag lever på försörjningsstöd borde egentligen få ersättning från andra trygghetssystem.

Syrien

Vänsterpartiet arbetar för en politisk lösning på konflikten i Syrien. Det finns ingen militär lösning på det blodiga inbördeskriget. Ska våldet upphöra krävs en politisk lösning som inkluderar en demokratisk övergång, att Assad lämnar över makten och att Syriens olika etniska och religiösa grupper får sina rättigheter garanterade.

Vänsterpartiet anser att vapenleveranser till såväl den syriska regimen som till oppositionen motverkar en fredlig lösning på konflikten. Vi har krävt att FN inför ett vapenembargo mot Syrien. Vi menar att oppositionens krav på demokratiska reformer och regimen avgång är legitima. Vänsterpartiet fördömer tydligt och skarpt den syriska regimen förbrytelser såväl som de brott delar av oppositionen har stått för. Även om vi ser att övergrepp begåtts av olika parter har vi också varit tydliga med att det är regimen som bär huvudansvaret för utvecklingen i landet. Vi har tydligt avvisat förslag om militärt ingripande i Syrien och istället lyft konkreta krav på hur omvärlden kan sätta press på regimen i Damaskus att upphöra med sina övergrepp genom politiska och diplomatiska påtryckningsmedel.

Tandvård

Eftersom munnen och tänderna är en del av kroppen borde tandvården likna den övriga hälso- och sjukvården. Det kan bland annat innebära att högkostnadsskyddet bör likna det som finns inom sjukvården. För att förbättra den förebyggande tandvården bör den finnas i anslutning till övrig hälsovård såsom primärvård, elevhälsa, barnavårdscentral med mera.

Tandhälsan har återigen blivit en tydlig klassmarkör. Sedan tandvårdsmarknaden avreglerades har priserna stigit kraftigt. De höga kostnaderna för undersökning och behandling gör att de som tjänar minst besöker tandläkaren mer sällan eller tvingas helt avstå från tandläkarbesök. De med väldigt små ekonomiska resurser har ingen nytta av det högkostnadsskydd som finns idag eftersom det endast gäller kostnader över 3 000 kronor, och då ersätts endast hälften av kostnaden. Ersättningssystemet gör dessutom att det är mer lönsamt för tandläkare att laga tänderna än att satsa på förebyggande tandvård.

Tobak

Vänsterpartiet vill se ett tobaksfritt samhälle. Vi vill att WHO:s (Världshälsoorganisationens) tobakskonvention blir svensk lag. Därför vill vi också se ett förbud mot tobaksreklam. Det ska krävas licens eller särskilda tillstånd för tobaksförsäljning. Försäljning av tobaksprodukter ska ske så att kunderna aktivt måste fråga efter dem. Paket med tobaksvaror ska vara neutrala utan varumärken. Bildinformation om tobakens skadeverkningar ska finnas på paketen. Vi vill också skapa fler rökfria miljöer.

Restriktioner mot rökning leder till bättre hälsa i befolkningen eftersom både den passiva och den aktiva rökningen minskar. Omkring 6 400 människor dör varje år i sjukdomar som

orsakats av rökning. Drygt 200 dör av passiv rökning. Tobaksbruk är den vanligaste yttre orsaken till sjukdomar.

Ungdomsarbetslöshet

Det som krävs för att komma till rätta med den höga ungdomsarbetslösheten är framförallt en politik för fler jobb i Sverige. Men det behövs också en aktiv utbildnings- och arbetsmarknadspolitik som rustar arbetslösa ungdomar för framtiden och erbjuder dem en väg in i arbetslivet. Vi behöver investera i de ungdomar som i dag står utanför arbetsmarknaden och ge dem en möjlighet att gå från arbetslöshet till arbete eller studier. Alla unga ska garanteras utbildning, praktik eller arbete med avtalsenlig lön senast efter 90 dagars arbetslöshet. En stor del av ungdomsarbetslösheten består av unga som befinner sig mellan otrygga anställningar och därför är det också viktigt med lagändringar för en förbättrad anställningstrygghet.

Det har blivit betydligt svårare för unga att få ett fast jobb. Ungdomsarbetslösheten har ökat under den borgerliga regeringens tid vid makten. Den borgerliga regeringens sänkta arbetsgivaravgifter för unga och jobbgaranti hos Arbetsförmedlingen har inte haft någon effekt.

Vänsterpartiet vill att unga ska få tidiga och individuellt anpassade insatser hos Arbetsförmedlingen, utan att behöva invänta de fasta tidsgränser som regeringen har infört i sina garantiprogram. Vi föreslår att alla unga bör ges rätt att få en fullständig gymnasieutbildning genom Komvux och fler unga arbetslösa ska ges chansen att få en yrkesinriktad utbildning genom arbetsmarknadsutbildning, yrkesvux eller Yrkes högskolan.

Vi föreslår också en stor satsning på generationsväxling i arbetslivet genom utbildningsvikariat, traineeanställningar och lärlingsanställningar i yrken med stora rekryteringsbehov de kommande åren. Unga långtidsarbetslösa med särskilda svårigheter att få jobb ska kunna erbjudas vad vi kallar övergångsjobb. Vi vill också införa en sommarjobbgaranti för alla 17-åringar. Ungdomar som haft sommarjobb under skoltiden efter slutförda studier har lättare att få en förankring på arbetsmarknaden.

Utgiftstaken

Vänsterpartiet föreslår att utgiftstaken i den ekonomiska politiken endast sätts för det kommande budgetåret. Det nuvarande systemet med utgiftstak innebär att regeringen sätter ett tak för utgifterna tre år framåt. Vid en ekonomisk kris ökar utgifterna för bland annat arbetslösheten mycket. Det kan då visa sig att de utgiftstak som riksdagen beslutat om tre år bakåt i tiden blir hotade. Då kommer man inte att kunna föra en kraftfull politik för att motverka den ekonomiska krisen och den stigande arbetslösheten. Vänsterpartiet menar därför att utgiftstaken endast ska sättas för det kommande budgetåret.

Välfärd

Vänsterpartiet satsar på fler anställda och bättre kvalitet i vård, skola och omsorg. Vi vill höja de generella statsbidragen till kommuner och landsting och vill genomföra ett stort antal riktade satsningar på vården, skolan och omsorgen.

Generell välfärd omfattar alla, som är i behov av den. Den generella välfärden innebär en solidarisk omfördelning av ekonomiska resurser mellan kvinnor och män, mellan lågavlönade och högavlönade, mellan olika perioder i våra liv, mellan friska och sjuka samt mellan de som har ett arbete och arbetslösa.

Ökade satsningar på välfärden leder till ökad jämlikhet och jämställdhet genom att alla kan få tillgång till utbildning, hälsa, arbete och inflytande. Satsningar på välfärden innebär fler jobb i skolan, vården och omsorgen. När fler delar på arbetsbördan kan arbetsvillkoren och arbetsmiljön förbättras genom minskad stress och arbetsbelastning.

Fler anställda i förskolan och omsorgen gör också att färre behöver gå ner i arbetstid för att utföra obetalt omsorgsarbete av anhörig – något som framförallt kvinnor i arbetarklassen tvingas ägna sig åt idag på grund av nedskärningarna i den offentliga sektorn.

Fler utbildade anställda gör att kvaliteten i välfärden kan höjas. Bättre undervisning i skolan ökar kunskaperna hos eleverna. Bättre vård leder till bättre hälsa med färre sjukdagar och minskade vårdtider. Bättre äldreomsorg innebär piggare och friskare äldre. Bättre handikappomsorg gör att människor med funktionsnedsättning kan leva ett liv som andra. En välutbildad personal är också bättre på att upptäcka behov, göra prioriteringar och gör att resurser används optimalt.

Vapenexport

Vänsterpartiet vill förbjuda vapenexport till diktaturer, krigförande stater och regimer som begår grova och omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna. I riktlinjerna för vapenexporten anges att respekt för mänskliga rättigheter är ett centralt villkor för att vapenexport ska beviljas. Trots det säljer Sverige vapen till diktaturer. Eftersom dagens lagstiftning inte fungerar behövs ett förbud och en i grunden ny lagstiftning.

Vänsterpartiet vill också skärpa reglerna för import, utlåning och uthyrning av krigsmateriel.

På sikt vill vi att svensk vapenexport helt ska avskaffas. Vapenhandel bidrar till väpnade konflikter och innebär att pengar som borde användas till att ge människor ett bättre liv istället går till vapen.

Vinst i välfärden

Bättre välfärd utan vinstintresse. Allt mer i den svenska välfärden styrs av privata företag som är där för att göra vinst. Istället för omtanke om eleverna och de äldre blir det jakten på pengar som styr. Resultatet av det kan vi se varje dag omkring oss. Vänsterpartiet säger nej till vinster i välfärden. Det är dags att befria vården, skolan och äldreomsorgen från vinstintresset. Så får vi en välfärd att lita på.

Välfärden läcker pengar. Idag går flera miljarder av det vi betalar i skatt för välfärd istället till privata vinster. Inte sällan går vinsterna dessutom till riskkapitalbolag som själva gör sitt bästa för att smita från skatten. När ägare plockar ut vinster samtidigt som förskolebarn får vatten och hårt bröd visar det hur vad vinstjakten leder till. Om verksamheten en dag inte längre är lönsam kan ägarna låta den gå i konkurs. Sådana konkurser har drabbat tiotusentals elever.

Mindre personal när pengar går till vinst. Det som kostar mest pengar i välfärden är personalen. Därför är det inte konstigt att det är där företagen oftast sparar in för att göra vinst. Till exempel har privat äldreomsorg 10 procent färre personal per äldre än vad de kommunala har. I gymnasieskolorna är skillnaden i lärartäthet hela 19 procent mellan privata och kommunala. Det blir mindre tid för de äldre och mindre tid för eleverna.

Högt pris för de anställda. Lägre personaltäthet ökar också stressen för de anställda. De har dessutom färre heltider och färre fasta anställningar i det privata. Undersökningar bland Kommunals medlemmar visar att bland dem som har arbetat både i privat och i offentligt driven äldreomsorg var det ungefär dubbelt så många som föredrog villkoren hos den offentliga som hos den privata.

Människosyn. Frågan om vinster i välfärden är också en fråga om hur vi ser på varandra och på samhället. När vi går till vårdcentralen vill vi vara trygga med att vi bemöts utifrån vad vi behöver, inte utifrån hur lönsamma vi är. När våra barn börjar i skolan vill vi att de möts som elever, inte som kunder eller vinstmöjligheter. Där vinsttänkandet styr påverkas våra relationer till varandra. Välfärden ska vara en fristad från sådant.

Våra förslag för en välfärd utan vinstintresse. Vänsterpartiet vill införa en lag om att skattemedel inte ska kunna gå till vinstdrivande företag i vården, skolan och äldreomsorgen.

De företag som finns där idag kan omvandla sig till företag utan vinstintresse. Så kan vi ha många olika utförare att välja på, men samtidigt slippa jakten på vinster. Vi vill också att det alltid ska göras noggranna bedömningar och tas demokratiska beslut när verksamheter startar för skattepengar. Så är det inte idag.

Vänsterpartiet är inte till salu. En majoritet av befolkningen är emot att företag ska kunna plocka ut vinster från välfärden. Ändå tycker de andra partierna att vinstjakten ska fortsätta, alternativt är de otydliga och svajande. Men inte Vänsterpartiet. Vi vill ha en lag mot vinstuttagen och vi sätter oss inte i en regering som fortsätter dagens privatiseringspolitik.

Äldreomsorg

Vi vill öka bemanningen inom äldreomsorgen genom en öronmärkt satsning med fokus på demensvården. De kommuner som redan har en god bemanning ska dock kunna använda pengarna till andra delar av äldreomsorgen. När hela vår satsning är fullt utbyggd kommer det att räcka till exempelvis 10 000 fler undersköterskor inom äldreomsorgen och demensvården. Vi vill också satsa på hemtjänsten för att öka personaltätheten och kontinuiteten. Vi vill ge de äldre ökat inflytande över sina insatser och vi vill ge dem egna timmar att bestämma över samtidigt som vi inför en maxtaxa på 100 kronor per timme i hemtjänsten.

Personal med rätt kompetens är också en förutsättning för en bra äldreomsorg. I dag saknar runt 20 procent av dem som arbetar på äldreboenden rätt gymnasieutbildning, omvårdnadsprogrammet, och i hemtjänsten är siffran ännu högre. Vi satsar därför på fler utbildningsplatser och stöd till kommunerna för att anställa vikarier för dem som utbildar sig.

Äldre ska känna trygghet i tillvaron och få den omsorg de behöver. Därför är det samhällets ansvar att det finns äldreomsorg som är tillgänglig, likvärdig och håller en hög kvalitet. Andelen äldre över 80 år som får offentlig äldreomsorg har nästan halverats sedan 1980. Äldreomsorgen är nämligen den del av de kommunala välfärdsverksamheterna som sedan 90-talskrisen har fått minst resurser.

Besparingarna och nedskärningarna har försämrat kvaliteten inom äldreomsorgen. Personalen hinner inte ge den hjälp och omsorg som behövs. I värsta fall har det inneburit att äldres säkerhet och trygghet inte tillgodoses. Allt färre får dessutom plats på vård- eller omsorgsboenden. Äldre förväntas bo hemma och klara sig med hemtjänst, som även den får för lite resurser. Med färre anställda utförs en allt större del av omsorgen av anhöriga, som blir tvungna att ta ett större ansvar när det offentliga träder tillbaka. Många anhöriga har gått ner i arbetstid eller slutat arbeta för att hinna med att vårda en anhörig.

Överskottsmålet

Vänsterpartiet vill ersätta överskottsmålet med ett mål om att de offentliga finanserna ska vara i balans över en konjunkturcykel. Överskottsmålet innebär att de offentliga finanserna måste gå med ett överskott på minst 1 procent av BNP över en konjunkturcykel. Målet infördes bland annat mot bakgrund av den kraftiga ökningen av statskulden under 1990-talskrisen. Vänsterpartiet stod bakom överskottsmålet när det lanserades i mitten av 1990-talet, eftersom vi menade att det var viktigt att få ner statskulden till rimliga nivåer. Detta syfte med överskottsmålet är sedan länge uppfyllt och de svenska offentliga finanserna hör i dag till de starkare i världen.

Dagens huvudproblem är den höga arbetslösheten och bristerna i välfärden. Välfärden kommer dessutom att sättas under ytterligare press de kommande decennierna på grund av att andelen äldre i befolkningen ökar. Det är därför inte rimligt att prioritera ytterligare lägre statskuld framför investeringar som kan få ner arbetslösheten och stärka välfärden.